

28 Et adverte, quod matrix Ecclesia, ad quam hæc translatio faciendæ est, intelligitur de Parochiali, scilicet respectu capellarum, & aliarum inferiorum simplicium, sub illius distracta existentium, quia earum respectu Parochialis dicitur matrix, ad eamque faciendæ est translatio prædicta, text. in cap. ad audientiam 1. de Ecclesiis adific. text. gloss. & Abb. in cap. venerabili de verborum signific. idem Zerol. in d. 1. nu. 3. & 4. de sententia excommunic. Zerol. in praxi Episcop. verbo, Ecclesia matrix respectu autem Parochialium Cathedralis Ecclesia matrix est, & ad eam translatio est faciendæ.

29 Et de Ecclesiarum translatione faciendæ, quando necessitas id exigat, vide Rebuffum in praxi benefic. tit. de unio. gloss. 1. nu. 8. Mandos. regul. 2. c. cancellar. q. 7. & 8. Boer. decis. 345. Perusi. de unione c. 4. nu. 11. Zerola in praxi Episcop. verbo visitatio §. 9. p. 345. Frater Emanuel Rodrig. quest. regul. tom. 1. q. 43. art. 13. Bobadil. in polit. lib. 3. c. 5. n. 34. Plures Doctores refert Cenedus in collect. ad decretal. 153.

30 Et de pluribus aliis huic astringentibus, an ista translatio dicatur unio, & incorporatio, vel remaneat Ecclesia distincta, cum retineat invocationes easdem introitus, emolumenta, & onera distincta ab alia, in quam transferuntur. Et ad hoc ut in ea translatione tanquam unione possit ordinarius tanquam delegatus Sedis Apostolicæ se intromittere, & regidere juxta dispositionem Trid. sess. 7. de reform. c. 6. vide Zerolam in d. praxi ver. visitatio. 1. p. §. 6. dubio. 10. & an ordinarius lapide, ligna, trabes, & alia hujusmodi Ecclesiæ diruta, & collapsæ, & profanatae ab eo possit vendere, vide Navar. de spoli. §. 18. n. 10. vers. 3. & n. 11. vers. 2. lff. in l. 2. n. 16. vide de jure Emphyteutico Zerolam ubi proximè, dub. 9. & declarationes Cardinalium sub d. cap. 7. & quibus vendi possunt, & quæ ex eis opera construere & effici possunt, vide c. ligna Ecclesiæ, de consecratione d. 1. & ibi gloss. c. ex antiquis 54. d. c. qua semel 19. q. 3. optima l. 8. tit. 10. p. 1. ubi Greg. & Montal.

31 Circa inspectionem autem ejus, quod secundo loco posuimus hujus capituli, an à sententia, qua ordinarius Ecclesiasticus iussit, navam aliquam Ecclesiam Parochialem ædificari, aliqua urgente necessitate à jure approbata, interpositæ appellationi non deferens vim faciat; arbitrator supponendum nonnullas esse à jure justas, & legitimas causas assignatas, & ob quas quidem ordinarius Ecclesiasticus licetè potest (invis Parochialis) novas construere Ecclesias. text. in c. ad audientiam el. prim. d. Ecclesiis adific. ibi. Quia quod villa H. tantum perhibetur ab Ecclesia Parochiali distare: ut tempore hyemali, cum pluvia inundant, non possint Parochiani sine magna difficultate; ipsam adire, unde non valent congruo tempore Ecclesiasticis officiis interesse, quia igitur dicta Ecclesia ita dicitur redditibus abundare: quod præter illius villæ proventus: minister illius convenienter valeat sustentationem habere, mandamus quatenus si res ita se habeant Ecclesiam ibi ædifices, & in ea sacerdotem, &c. Hanc decretalem expressè confirmat Sacrum Concil. Trid. sess. 2. 1. de reformatione c. 4. quo dicitur, quod Episcopi etiam tanquam Apostolicæ sedis delegati in omnibus Ecclesiis parochialibus, vel Baptistmalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis sacramentis ministrandis, & cultui divino peragendo cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adungere quot sufficiant ad sacramenta exhibenda.

32 In his verò in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda sacramenta, & divina officia audienda, accedere non possunt, novas Parochias; etiam invis Rectores juxta formam constitutionis Alexandri III. quæ incipit ad audiendam, constituere possint. Idem etiam disponit (ubi alias rationes nova consiciendi

Parochias refert) text. in c. cum tribus, de consecratione d. ubi gloss. in Ecclesiis 16. quest. 7. cap. antepenul. eadem causa & q. c. felix multis c. præcipimus de consecratione d. 1. c. temporis qualitas 16. quest. 1. l. 9. & l. 7. & 8. tit. 10. p. 1. Abb. in c. 2. num. 7. de decimis Gregor. Lopez in d. l. 7. idem Gregorius facit etiam l. 13. tit. 5. p. 1. ubi Greg. gloss. 6. Zerol. in praxi Episcopali 1. p. verbo Parochia. §. 6.

Igitur si Episcopus aliqua ex his rationibus, causis; que justissimis motus, construere faciat novam Ecclesiam non faciet violentiam, si appellationi ab hac recta sententia interpositæ, non detulerit, quia caret suspensivo effectu, text. est in d. c. ad audientiam, ibi sublato appellationis obstaculo, &c. & iterum ibi ad finem; appellationis cessante diffugio, &c. & in Trident. ibi; nec hujusmodi ordinationes & erectiones possint tolli, nec impediri, ex quibuscumque provisionibus: etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis denegationibus, vel suspensionibus, &c.

Quod quando ita clarè non disposuisset, tacitè in eo debebat subintelligi, cum sit jus novum edictum in confirmationem, & approbationem d. c. ad audientiam, cujus ampliationes, & limitationes accipere debet, juxta l. sciendum, juncta gl. ibi, ubi communiter notant Doctores ff. qui satisd. cogant. & in l. 3. C. de silentiariis verbo decurionibus: communiter probat, & in l. hac consultiissima in princ. gloss. 3. C. qui testam. facere possunt. Bart. in l. sed & si posteriores, & ibi Joannes Orolius n. 12. ff. de legib. & in l. 1. n. 31. de consitu. Principum, post lff. ibi n. 16. Mencha de successio. creat. §. 3. nu. 10. Covarr. in rubr. de testam. 2. p. nu. 19. Mexia in l. Regia Toleti. in 6. funda. 2. par. n. 18. cum seqq. Gutier. practi. quest. civil. lib. 4. quest. 1. num. 4. Gregor. Lopez in l. 7. tit. 13. p. 6. gloss. 9.

Huic tamen Ecclesiæ noviter erectæ, novus etiam sacerdos præficiendus est ab Episcopo ad præsentationem Rectoris, & patroni constructus (si quis est) nam ex quo illis competens assignatur portio arbitrio ordinarii vel ex fructibus ad Ecclesiam matricem, quomodocumque pertinentibus, ut dicit Concilium Trid. in d. cap. 4. vers. in illis autem, & d. c. ad audientiam. Quia igitur dicta Ecclesia ita dicitur redditibus abundare: quod præter illius villæ proventus, minister illius convenienter valeat sustentationem habere, & c. d. l. 9. tit. 10. p. 1. justum visum fuit pro tanti damni compensatione, illi attribuatur præsentandi, ut per text. in d. c. ad audientiam, ibi, ad præsentationem Rectoris Ecclesiæ majoris, cum canonico fundatoris assensu, instituas ad sustentationem suam ejusdem villæ obventiones Ecclesiasticas percepturum, &c. ubi gloss. verbo Rectoris, rationem hujus juris præsentandi reddit, & ibi etiam Doctores, & elegantem etiam assignat d. l. 9. p. ad medium, ibi, el menoscabo que recibiese la primera, por los parochianos que le menguan, otorga el derecho, que los clerigos della puedan presentar al Obispo, el que ubieren de poner en la yglesia segunda, e otorgales ainde mat desto que aian en ella alguna renta en manera de censor por conocimiento de majoria, e debela señalar el Obispo, segun que viere, que montan las otras rentas de la secunda yglesia, &c. Idem hoc ultimum probatur in d. c. ad audientiam.

Quibus adde, quod huic novo sacerdoti non applicentur decimæ prædiales Parochianorum illius novæ Ecclesiæ: sed dumtaxat primariæ obventiones, hoc est, obligationes & decimæ personales, quæ dantur diebus festivis, & mortuaria, seu pro eis legata in testamento, ita tenent Doctores in d. c. ad audientiam, ubi elegantè gloss. verbo obventiones, clarius d. l. 9. p. vers. como quier que agravamiento, quod procedit, quando non dividitur Parochia; at quando dividuntur termini Parochiæ antiquæ, dividuntur etiam termini prædiales, & tunc debentur decimæ prædiales novæ Ecclesiæ de prædiis suæ Parochiæ, ut per Abb. in cap. ad audientiam, super

super gloss. in verbo obventiones, tenet Gregor. Lopez in d. l. gloss. 9.

40 Et ideo sanctissimè providit Concilium Triden. in d. c. 4. ibi. Ut ei competens assignetur portio ex fructibus matricis, & si necesse fuerit, Episcopus compellere possit populum, ea subministrare, quæ sufficiant ad vitam dictorum Sacerdotum sustentandam: cujus etiam meminit Zerola in praxi Episcopa. 1. p. verbo Parochia §. 6. Pro qua facit quod aliàs decrevit idem Trid. sess. 2. 4. de reformatio. c. 13. Quod in Parochialibus Ecclesiis, quarum fructus adeo exigui sunt, ut debitè nequeant rectoribus satisfacere, curabit Episcopus, si per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non possit, ut primitiarum, aut decimarum assignatione, an Parochianorum symbola, ac collectas, aut qua ei videbitur commodiori ratione, tantum redigatur; quod pro Rectoris, aut Parochiæ necessitate decenter sufficiat, & hoc etiam de jure divino & naturali, Abb in c. novum genus. n. 7. de decimis quest. 87. à num. 1. in corpore, & ad 4. Covarr. lib. 1. c. 17. num. 2. & 4. vers. quarta vario l. 2. variar. resolu. Tarrecrema. in c. omnis Christianus, de consecratione d. 1. Silvester verbo decima 1. p. §. q. num. 168. Zerola ubi supr. à.

42 Quibus & illud utile valde non omitam, quod ab hujusmodi Sacerdotis deputatione, & institutione, nec ab ejus portionis assignatione appellationi interpositæ, sive per Rectorem Matricis, sive alterum, Ordinarius non deferens violentiam dicitur commississe, quia pariter nec suspendit hujusmodi ordinationes, nec admittit, ita expressè probat text. in d. c. ad audientiam, ibi, Ecclesiam ibi ædifices, & in ea sacerdotem (sublato appellationis obstaculo) ad præsentationem Rectoris Ecclesiæ majoris, cum canonico fundatoris assensu, institutas, &c. & iterum ibi in fin. Si vero persona matricis Ecclesiæ virum idoneum præsentare distulerit, vel opus illud voluerit impedire: tum nihilominus facias opus ad perfectionem deduci, & virum bonum (appellationis cessante diffugio, influere, non omittes, &c.) & idem probatur in d. c. 4. Concil. Trid. ad finem. ibi, assignetur portio: &c. nec hujusmodi ordinationes, & erectiones possint tolli, nec impediri, ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus, &c. & facit etiam d. l. 9. d. tit. 10. p. 1. ad fin. ibi, bien quedan mandar que la fagan en termino de otra, e proponer clerigo en ella que la serva, aunque lo contradigan, e no selo presenten los clerigos de la primera, &c.

43 Et insuper ex eo, tum quia ab assignatione congruæ Rectori, seu Vicario Parochialis appellationem minime esse deferendam diximus supr. c. 2. hac 3. parte. Tum ex eo, quia est providere Ecclesiæ de Rectore, in quo pariter appellatio non suspendit, ex Trid. sess. 1. 4. de reformation. cap. 18. & dixi latè supr. 2. parte cap. 13. à num. 167. & infè hac 3. parte, cap. 2. à num. 44. & etiam probatur ex verbo d. l. parti. ibi, aunque lo contradigan, &c. quod importat appellationem non admittendam, ut diximus etiam hoc cap. supr. num. 15. & 2. parte cap. 8. ante finem à num. 107.

45 An reedificans, vel reparans Ecclesiam dirutam, vel collapsam acquirat jus patron. & an quando patronus, qui illud acquisivit in ea constructione tantum, si funditus sit diruta illud admittat: & quid quando etiam propter dotationem simul, vel simpliciter illud etiam dicatur adquisisse, vide latè, & optimè cum pluribus prosequitur Rochus de Curte in tract. de jure patro. verbo construxit, num. 12. & 13. ubi etiam an ille qui primò construxit, præferatur aliis in refectione, & reparatione, & de aliis huic utilibus quæ omitto, quia mei non est instituti. Et infra quod tempus debeat construere Ecclesia vel Capella, quam testator constituendam mandavit sine præfinitione temporis, vide ibi optimè num. 15. ubi multa in propositum adducit, & quando ex

causa, putà ex diminutione reddituum possit ab Episcopo cum consensu Capituli, fieri suppressio, & extinctio beneficii, vide latè per Nicol. Garcian. de benef. tom. 2. p. 12. c. 1. per totum, & an beneficii divisio possit fieri: vide eundem ibi c. 4. & quando ob tenuitatem unio sit faciendæ ibi c. 2. cum suis §§.

CAPUT VI.

Ab eo, quod sit secundum legis, & juris dispositionem, canonicas sanctiones, au decreta, à judicèque eas exequentes: seu ibi jus commune resistit, aut ubi juris, & de jure præsumptio adest: appellationi emissæ non deferendo, violentiam adeste, dicatur: ubi etiam exactè de appellationibus frivolis.

SUMMARIUM.

- 1 Statutum est contra stimulum calcitrare.
- 2 Appellatio emissæ ab eo quod sit secundum juris decreta & determinationem, non suspendit.
- 3 A præcepto de residendo beneficium residentiam requirunt non datur appellatio.
- 4 A judice jurisdictionem exequente non permittitur appellare.
- 5 Appellationem non esse admittendam ab eo, quod sit secundum juris dispositionem & canonica decreta, qui probent, & à n. 1.
- 6 Resignatarius teneat dimittere possessionem à se possessi beneficii, postquam adeptus est possessionem beneficii resignati (non obstante appellatione) cui non deferens iudex vim nullam facere declarabit Senatus.
- 7 Appellationi contra juris clari dispositionem ut frivola non est deferendum.
- 8 Presentatus an possit appellare, ne patronus alium intra terminum presentet accumulativè tantum.
- 9 Appellari non potest, ne fiat quod de jure fieri permittitur.
- 10 Ordinem suscipere necessarium beneficio compulsus possessor non appellat, quominus interim exequatur præceptum.
- 11 Sequester licetè regulariter sit prohibitum, tamen quando in casu particulari lex præcipit sequester apponendum appellatio non admittitur.
- 12 Lex ubi aliquid fieri præcipit, iudex id faciens dicitur legis executor, à quo non est licita appellatio. Quia tunc potius operatur lex, quam homo, cujus est executor, ibid.
- 13 Juris executio non gravat.
- 14 Canon seu lex quando in aliquo casu determinatè aliquid faciendum præcipit, (ut in exemplis apposis) non admittitur appellatio.
- 15 Cautionem præstandam in aliquo casu particulari ubi lex determinatè præcipit, sit appellatione non obstat.
- 15 Licetum quod est fieri ante appellationem, & post illam fieri potest.
- 17 Lex ubi præcipit aliquid fieri, jam casus censetur definitus & determinatus per sententiam legalem, quo casu à legis dispositione videtur appellare si à judice ut legis executore appellatur.
- 18 Appellatio à juris dispositione & determinatione non est licita.
- 19 Appellatio ubi non admittitur à sententia, pariter nec ab ejus executore, aut executione.
- 20 Ab executione rei judicate, aut obligationis Cameralis, & quarentiati appellans præsupponit antecedens validum, à quo executio dependet & negat consequens necessarium, quapropter non auditur.